HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אחת היא. משמעות שתיהן בין ביד בין בכלי: **מבני אהרן.** דכתיב (ויקרא כא) לא יקרחו קרחה בראשם גבי אמור אל הכהנים: **דכי כתיב קרח.** בני אהרן: **נשתוק קרא.** מהך ג"ש גבי ישראל: **בראשם.** האמור אצל כהנים מה ת"ל דלפי שנאמר בישראל בין עיניכם משמע סמוך לפדחת: **ומה להן.** בישראל על מת דהתם כתיב למת: **א"כ.** דלהך מילתא לחודה אתא: **נכתוב.** בתרוייהו קרח מאי קרחה הוה ליה כג"ש יתירה למידרש נמי הא: **תפילין גופייהו מהכא גמירי.** כלומר ההיא ג"ש דבין עיניכם מיבעי ליה למגמר מקום תפילין מהכא דלא תימא בין [a] עיניכם ממש דהיינו על פדחתו אלא יליף מבין עיניכם דקרחה דבמקום שער דבגלאו מקום שער לא משכחת קרחה והיינו למעלה מפדחתו: **וכין לאחיי וכין לרבא.** דנפקא להו פטורא דנשים מקרא אחרינא בנים אתם מאי דרשי ביה: **וכ"ש סכלי הוא דמקרו בני.** כשאין בהם אלא שעות הוא דמיקרו בנים אבל כשהם רשעים לית בהו הימנותא לא מקרו בנים: **משחיתים.** דהיינו עבודה זרה כדכתיב (דברים ד) פן תשחיתון ועשיתם [b] פסל וגו' [c]: **בני מעליא לא מקרו.** עוד לעולם: **פ"ש.** דהדרי מקרו בני אל חי ע"י תשובה: **מתני' הסמיכות וכו'.** אינה קומכת ואינה מניפה ואינה מגשת מנחה ואפילו היא כהנת אין העבודה כשרה בה להגיש מנחה בקרן מערבית דרומית כמשפטה דתנינן לה בפ"ב דסוטה (דף יד:) ואינה קומצת ומקטרת ואינה מולקת עוף ואינה מקבלת דם ואינה מזה דם חטאת העוף חוץ מסוטה וזו היא שהם מניפות מנחתן בעצמן בין כהנות בין ישראליות שמנחתן טעונה תנופה בבעלים וכגמ' יליף לה: **גמ' אל בני ישראל.** דויקרא וכתיב בההוא עניינא וסמך ידו: **דבר אל בני ישראל והניף.** בלו את אהרן המקריב את זבח שלמיו וכתיב בההוא עניינא [d] והניף: **הקרב אותם.** מהאי קרא נפקא לן הגשה בפ"ב דסוטה (שם:): **איפקא מליקה להקטרה.** והא מעיטנא נשים מוהקטירו אותו בני אהרן: בין כך ובין כך אתם קרוים בנים שנאמר

[2]בנים סכלים המה ואומר [3]בנים לא אמון בם ואומר [4]זרע מרעים בנים משחיתים ואומר [5]והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי מאי ואומר וכי תימא סכלי הוא דמקרי בני כי לית בהו הימנותייהו לא מיקרו בני ת"ש ואומר בנים לא אמון בם וכי תימא כי לית בהו הימנותא הוא דמיקרו בנים כי פלחו לעבודת כוכבים לא מיקרו בנים ת"ש ואומר זרע מרעים בנים משחיתים וכ"ת בנים משחיתים הוא דמיקרו בני מעלייא לא מיקרו ת"ש ואומר והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי:

מתני' [6]הסמיכות [7]והתנופות וההגשות [8]והקמיצות [9]והקטרות והמליקות והקבלות והזאות נוהגים באנשים ולא בנשים חוץ ממנחת [10]סוטה [11]ונזירה שהן מניפות: **גמ'** סמיכות דכתיב [12]דבר אל בני ישראל [13]וסמך [14]בני ישראל סומכים ואין בנות ישראל סומכות: תנופות: [15]דבר אל בני ישראל והניף [16]בני ישראל מניפין ואין בנות ישראל מניפות: הגשות: דכתיב [17]וזאת תורת המנחה הקרב אותה בני אהרן בני אהרן ולא בנות אהרן: קמיצות: דכתיב [18]והביאה אל בני אהרן וקמץ בני אהרן ולא בנות אהרן: הקטרות: דכתיב [19]והקטירו אותו בני אהרן בני אהרן ולא בנות אהרן: המליקות: דכתיב [20]ומלק [21] והקטיר איתקש מליקה להקטרה: הקבלות: דכתיב [22]והקריבו בני אהרן ואמר מר והקריבו

אחת היא אביי אמר היינו טעמא דאיסי דגמר קרחה קרחה מבני אהרן מה להלן נשים פטורות אף כאן נשים פטורות ואי סבירא לן דכי כתיב קרא בכולי עניינא הוא דכתיב נשתוק קרא מיניה ותיתי בק"ו ואנא אמינא ומה [23]כהנים שריבה בהם הכתוב מצות יתירות בני אהרן ולא בנות אהרן ישראל לא כ"ש אי לאו ג"ש הוה אמינא הפסיק הענין השתא נמי נימא הפסיק הענין ואי משום ג"ש מיבעי ליה [24]לכדתניא לא יקרחו יכול אפילו קרח ארבע וחמש קרחות לא יהא חייב אלא אחת ת"ל קרחה [a]לחייב על כל אחת ואחת בראשם מה ת"ל לפי שנאמר [1]לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת יכול לא יהא חייב אלא על בין העינים מנין לרבות כל הראש תלמוד לומר בראשם לחייב על הראש כבין העינים ואין לי אלא כהנים שריבה בהם הכתוב מצות יתירות ישראל מנלן נאמר כאן קרחה ונאמר להלן קרחה מה כאן חייב על כל קרחה וקרחה וחייב על הראש כבין העינים אף להלן חייב על כל קרחה וקרחה [2]וחייב על הראש כבין העינים ומה להלן על מת [3]אף כאן על מת א"כ נכתוב קרא קרח מאי קרחה שמעת מינה תרתי רבא אמר היינו טעמא דאיסי דיליף בין עיניכם מתפילין מה להלן נשים פטורות אף כאן נשים פטורות ורבא מאי טעמא לא אמר כאביי קרח קרחה לא משמע ליה ואביי מאי טעמא לא אמר כרבא אמר לך תפילין גופייהו מהכא גמר לה [4]מה להלן מקום שעושים קרחה בגובהה של ראש אף כאן [5]מקום הנחה בגובה הראש ובין לאביי ובין לרבא האי בנים אתם מאי דרשי ביה האי מיבעי [6]לכדתניא בנים אתם לה' אלהיכם בזמן שאתם נוהגים מנהג בנים אתם קרוים בנים אין אתם נוהגים מנהג בנים אין אתם קרוים בנים דברי ר' יהודה רבי מאיר אומר

ה"ג

לבני אהרן דכתיב בפרשה ועוד קשה דת"ק דמתניתין היכי פליג אקרחה דקאמר במתני' חוץ מבל תקיף ובל תשחית ולא קאמר ובל יקרחו והא אפילו [7]מפאת אמר לעיל דקאי אבני אהרן כ"ש דקאי אקרחה דקרובה לבני אהרן וי"ל דסד"א דגבי קרחה דאע"ג שהיא קרובה לבני אהרן הפסיק הענין משום דכתיב (דברים יד) כי עם קדוש אתה למרבה נשים ואפילו בישראל ומפרש בגמרא דלא הפסיק הענין: **אם כן ליכתוב קרא קרח.** פי' וליתן את האמור של זה בזה הוה מפקי במה מצינו ואי משום דריבה בהו מצות יתירות אין לנו לחלק מצוה אחת שאנו מוצאין בכהנים ובישראל בהדיא דוחלי גוף המצוה לא היינו לומדים אבל פירוש המצוה גמרי שפיר מהדדי: **תפילין גופייהו מהכא** גמרינן להו. ואי"ת ומה בכך מ"מ ילף קרחה מתפילין דאין ג"ש למחצה [8] וניחא מה תפילין נשים פטורות ה"נ גבי קרחה וי"ל דשמא לא נגמרה ג"ש [b] אלא לאשמועינן מקום הנחת תפילין וקשה להר"ש אמאי אין מניחין תפילין בכל הראש כי היכי דקאמר קרחה בכל הראש ושמא להכי מהני האי בין עיניכם דהוה מצי למכתב בראשיכם ואע"ג דגבי קרחה כתיב בין עיניכם ואפ"ה קרחה בכל הראש

וי"ל דליגמר ג"ש נכתב:

הסמיכות והתנופות וההגשות. גרלה דמהגשות ואילך מיירי [c] בכהנים ואתו קראי בגמ' למעוטי כהנות אבל סמיכות ותנופות אייר בישראל:

הקבלות והזאות. והולכה וזריקה לא קתני דהולכה בכלל קבלה [d] שהרי מן והקריבו [e] הכהן נפקא כמו קבלה וזריקה בכלל הזאה [f] וא"ת אמאי איצטריך קרא בגמרא למעוטי נשים תיפוק ליה דכולהו מ"ע שהזמן גרמא הוו שהרי אינן נוהגות אלא ביום [g] כדכתיב (ויקרא ז) ביום צוותו להקריב קרבניהם וי"ל דמ"מ איצטריך קרא למעוטינהו ולמיפסל קרבן בנשים דאי לאו קרא לא הוה ידעינן שהעבודה פסולה בהן [h] להכי איצטריך קרא למעוטי למימר דמחללי עבודה ועבודתן פסולה מיהו מסמיכה קשה [i] אמאי איצטריך קרא למעוטינהו דהא עבודה לא אתחלא בהכי כלומר בלא סמיכה נמי אין הקרבן פסול בכך [j] ואם נעשה סמיכה בנשים לא מיפסל קרבן [k] בכך [l] וי"ל דמ"מ איצטריך קרא למעוטי דסד"א משום דכתיב וסמך ושחט איתקש סמיכה לשחיטה [m] מה שחיטה כשרה בנשים כדתנן בזבחים (דף לא:) ומייתי בשמעתא קמייתא דשחיטת חולין (דף ב:) כל הפסולין ששחטו שחיטתן כשרה שהשחיטה כשרה בזרים ובנשים וכו' אף סמיכה כשרה בנשים להכי איצטריך למעוטי ותנופה נמי [n] איצטריך למעוטי משום דאשכחן תנופה דכשרה בנשים כדמפרש לקמן [o]: חוץ

אי לאו ג"ש ה"א הפסיק הענין. וא"ת היכי תיסק אדעתין למימר הכי הא מפקינן לעיל (דף לה:) מפאת [a] שאינה בכל תשחית ולא אמר דקרחה שכתוב בפרשה ראשונה קודם כל תשחית הפסיק הענין לפאת זקן וכ"ש דקאי אקרחה שהיא ראשונה בפרשה [b] קרובה יותר לבני אהרן דכתיב בפרשה

**אחת היא אביי אמר היינו טעמא דאיסי דגמר קרחה קרחה מבני אהרן מה להלן נשים פטורות אף כאן נשים פטורות ואי סבירא לן דכי כתיב קרא בכולי עניינא הוא דכתיב נשתוק קרא מיניה ותיתי בק"ו ואנא אמינא ומה [a]כהנים שריבה בהם הכתוב מצות יתירות בני אהרן ולא בנות אהרן ישראל לא כ"ש אי לאו ג"ש הוה אמינא הפסיק הענין השתא נמי נימא הפסיק הענין ואי משום ג"ש מיבעי ליה [b]לכדתניא לא יקרחו יכול אפילו קרח ארבע וחמש קרחות לא יהא חייב אלא אחת ת"ל קרחה [c]לחייב על כל אחת ואחת בראשם מה ת"ל לפי שנאמר [1]לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת יכול לא יהא חייב אלא על בין העינים מנין לרבות כל הראש תלמוד לומר בראשם לחייב על הראש כבין העינים ואין לי אלא כהנים שריבה בהם הכתוב מצות יתירות ישראל מנלן נאמר כאן קרחה ונאמר להלן קרחה מה כאן חייב על כל קרחה וקרחה וחייב על הראש כבין העינים אף להלן חייב על כל קרחה וקרחה [2]וחייב על הראש כבין העינים ומה להלן על מת [3]אף כאן על מת א"כ נכתוב קרא קרח מאי קרחה שמעת מינה תרתי רבא אמר היינו טעמא דאיסי דיליף בין עיניכם מתפילין מה להלן נשים פטורות אף כאן נשים פטורות ורבא מאי טעמא לא אמר כאביי קרח קרחה לא משמע ליה ואביי מאי טעמא לא אמר כרבא אמר לך תפילין גופייהו מהכא גמר לה [4]מה להלן מקום שעושים קרחה בגובהה של ראש אף כאן [5]מקום הנחה בגובה הראש ובין לאביי ובין לרבא האי בנים אתם מאי דרשי ביה האי מיבעי [6]לכדתניא בנים אתם לה' אלהיכם בזמן שאתם נוהגים מנהג בנים אתם קרוים בנים אין אתם נוהגים מנהג בנים אין אתם קרוים בנים דברי ר' יהודה רבי מאיר אומר בין כך ובין כך אתם קרוים בנים שנאמר

[2]בנים סכלים המה ואומר [3]בנים לא אמון בם ואומר [4]זרע מרעים בנים משחיתים ואומר [5]והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי מאי ואומר וכי תימא סכלי הוא דמקרי בני כי לית בהו הימנותייהו לא מיקרו בני ת"ש ואומר בנים לא אמון בם וכי תימא כי לית בהו הימנותא הוא דמיקרו בנים כי פלחו לעבודת כוכבים לא מיקרו בנים ת"ש ואומר זרע מרעים בנים משחיתים וכ"ת בנים משחיתים הוא דמיקרו בני מעלייא לא מיקרו ת"ש ואומר והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי:

מתני' [6]הסמיכות [7]והתנופות וההגשות [8]והקמיצות [9]והקטרות והמליקות והקבלות והזאות נוהגים באנשים ולא בנשים חוץ ממנחת [10]סוטה [11]ונזירה שהן מניפות: **גמ'** סמיכות דכתיב [12]דבר אל בני ישראל [13]וסמך [14]בני ישראל סומכים ואין בנות ישראל סומכות: תנופות: [15]דבר אל בני ישראל והניף [16]בני ישראל מניפין ואין בנות ישראל מניפות: הגשות: דכתיב [17]וזאת תורת המנחה הקרב אותה בני אהרן בני אהרן ולא בנות אהרן: קמיצות: דכתיב [18]והביאה אל בני אהרן וקמץ בני אהרן ולא בנות אהרן: הקטרות: דכתיב [19]והקטירו אותו בני אהרן בני אהרן ולא בנות אהרן: המליקות: דכתיב [20]ומלק [21] והקטיר איתקש מליקה להקטרה: הקבלות: דכתיב [22]והקריבו בני אהרן ואמר מר והקריבו

[23]בנים אתם לה' אלהיכם לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת: [24]לכדתניא לא יקרחו יכול אפילו קרח ארבע וחמש קרחות לא יהא חייב אלא אחת ת"ל קרחה לחייב על כל אחת ואחת בראשם מה ת"ל לפי שנאמר לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת יכול לא יהא חייב אלא על בין העינים מנין לרבות כל הראש תלמוד לומר בראשם לחייב על הראש כבין העינים ואין לי אלא כהנים שריבה בהם הכתוב מצות יתירות ישראל מנלן נאמר כאן קרחה ונאמר להלן קרחה מה כאן חייב על כל קרחה וקרחה וחייב על הראש כבין העינים אף להלן חייב על כל קרחה וקרחה [a]וחייב על הראש כבין העינים ומה להלן על מת [b]אף כאן על מת א"כ נכתוב קרא קרח מאי קרחה שמעת מינה תרתי רבא אמר היינו טעמא דאיסי דיליף בין עיניכם מתפילין מה להלן נשים פטורות אף כאן נשים פטורות ורבא מאי טעמא לא אמר כאביי קרח קרחה לא משמע ליה ואביי מאי טעמא לא אמר כרבא אמר לך תפילין גופייהו מהכא גמר לה [c]מה להלן מקום שעושים קרחה בגובהה של ראש אף כאן [d]מקום הנחה בגובה הראש ובין לאביי ובין לרבא האי בנים אתם מאי דרשי ביה האי מיבעי [e